

UCHWAŁA NR XLVII/305/18
RADY GMINY DOMANIÓW
z dnia 12 października 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata
2018-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 994) i art. 16 b, art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508), Rada Gminy uchwala co następuje:

§1. Przyjąć Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Domaniów.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY DOMANIÓW
Zdzisław Żygadło
Zdzisław Żygadło

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt uchwały w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2023 został opracowany na podstawie art. 17 ust 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, celem zdiagnozowania i zaktualizowania potrzeb społecznych w Gminie Domaniów. Zawiera on dane i opracowania w szerszym ujęciu problemów społecznych obejmujących również aspekty demograficzne, edukacyjne, kulturalne, kwestie bezrobocia, uzależnień, niepełnosprawności i innych problemów społecznych. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W
GMINIE DOMANIÓW
NA LATA 2018-2023**

WSTĘP.....	3
I. PODSTAWA PRAWNA.....	4
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE DOMANIÓW.....	8
1. Charakterystyka gminy Domaniów.....	8
1.1. Położenie.....	8
1.2. Demografia.....	10
1.3. Ruch ludności gminy Domaniów.....	15
1.4. Lokalny rynek pracy.....	16
1.5. Służba zdrowia.....	19
1.6. Szkolnictwo.....	21
2. PROBLEMY SPOŁECZNE W GMINIE DOMANIÓW WEDŁUG GMINNEGO OŚRODKA POMOCY.....	23
II. OBSZARY PRIORYTETOWE, CELE STRATEGICZNE, CELE OPERACYJNE, ZADANIA.....	40
I. OBSZAR PRIORYTETOWY - WSPIERANIE RODZIN.....	40
CEL STRATEGICZNY 1	
Zintegrowany system wsparcia nad dzieckiem i rodziną.....	40
Cel operacyjny 1.1	
Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich.....	41
Cel operacyjny 1.2	
Wspieranie przeciwdziałania problemom wychowawczym dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.....	42
Cel operacyjny 1.3	

Promowanie i wspieranie aktywności sportowej, kulturalnej, artystycznej wśród dzieci i młodzieży oraz rodzinnego spędzania wolnego czasu.....44

Cel operacyjny 1.4

Prowadzenie kompleksowego systemu wsparcia i pomocy rodzinom dotkniętym przemocą. 44

II. OBSZAR PRIORYTETOWY – NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I OSOBY STARSZE.....47

CEL STRATEGICZNY 2

Pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym w prawidłowym funkcjonowaniu w życiu społeczności lokalnej.....47

Cel operacyjny 2.1

Utworzenie i doskonalenie sprawnego systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.....48

Cel operacyjny 2.2

Wspieranie inicjatyw informacyjnych oraz działań edukacyjnych w zakresie podnoszenia świadomości społecznej i kształtowania odpowiednich zachowań wobec osób niepełnosprawnych.....49

III. OBSZAR PRIORYTETOWY – PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU, UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU.....51

CEL STRATEGICZNY 3

Rozwój systemów wspierających aktywność zawodową mieszkańców.....51

Cel operacyjny 3.1

Prowadzenie działań aktywizujących osoby bezrobotne.....51

Cel operacyjny 3.2.

Organizowanie działań mogących ograniczyć występowanie ubóstwa wśród mieszkańców.. 52

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....54

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowić będzie ważny instrument umożliwiający podejmowanie nowych decyzji dotyczących rozwoju gminy, współpracy z różnego rodzaju instytucjami i organizacjami pozarządowymi, również zajmującymi się pomocą społeczną i różnymi formami pracy socjalnej.

Niniejszy dokument składa się z dwóch części. Pierwsza część to opis istniejącej sytuacji (diagnoza stanu zastanego gminy). Część druga prezentuje misję gminy oraz cele strategiczne i operacyjne. Ich wybór został dokonany na podstawie oceny stanu faktycznego, uwzględniono zdanie osób zaangażowanych w działania pomocy społecznej. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, zwłaszcza podejmowane przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną, zarówno tych ustawowych, jak i innowacyjnych, na poziomie społeczności lokalnej oraz gminy, rodziny i jednostki, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy. W przypadku zdezaktualizowania się jednych problemów lub pojawienia nowych Strategia poddana zostanie niezbędnym korektom.

Cele, kierunki działań oraz propozycje projektów zawarte w Strategii, pozwalają na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, w tym marginalizowanych i wykluczonych ze społeczeństwa. Strategia ukazuje układ organizacyjno-instytucjonalny systemu pomocy społecznej w gminie. Proponowane jest wdrożenie partnerstwa lokalnego między partnerami społecznymi, jako zasada rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy Domaniów. Pozwoli na rozwój i pogłębianie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i samorządem. W takim wypadku możliwy do osiągnięcia jest efekt synergii, a więc takim samym nakładem pracy osiągnięte zostaną lepsze wyniki.

W strategii wskazywane są sposoby finansowania polityki społecznej i źródła pozyskiwania środków na rozwiązywanie problemów społecznych, w tym środków z Europejskiego Funduszu Społecznego. Stwarza to szansę na rozwój instytucjonalny sfery związanej z realizacją zadań pomocy społecznej. Pozwoli to na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych, takich jak patologie, ubóstwo czy długotrwałe bezrobocie.

I. PODSTAWA PRAWNA

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 19. ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn.zm.). Podczas opracowywania Strategii bazowano na aktach prawnych dających podstawy do działań w sferze polityki społecznej. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 994, 1000 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 310 ze zm.), ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 107, 416),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 650),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 554 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2018 r., poz. 155 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 730, 858 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 1828 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018r., poz. 511 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 756 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 450, 650, 723 ze zm.),

- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 603 ze zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn. Dz. U. z 2018r., poz. 138),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 755 ze zm.),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r., poz. 2092),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r., poz. 996, 1000 ze zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 160 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 ze zm.),
- uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r., w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania” na lata 2014-2020,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 62, 1000 ze zm.),
- ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2018r. poz. 395 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r., o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 276 ze zm.), ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 936).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Domaniów na lata 2018-2023 obejmuje również europejskie, krajowe i regionalne dokumenty strategiczne.

Krajowe dokumenty strategiczne:

- **Raport Polska 2030. Wyzwania rozwojowe** – stanowi podstawę diagnostyczną dla przygotowywanych strategii rozwoju. Wskazuje na pięć kluczowych czynników rozwoju kraju w perspektywie 2030 roku.:
 - warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji,
 - wzrost aktywności zawodowej i mobilności Polaków,
 - rozwój produktywności i innowacyjności,
 - efektywna dyfuzja rozwoju w wymiarze regionalnym i społecznym,
 - wzmocnienie kapitału społecznego i sprawności państwa.
- **Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju**, obejmująca trzy obszary strategiczne:
 - konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji),
 - równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
 - oraz efektywności i sprawności państwa.
- **Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020** – w perspektywie niniejszego dokumentu strategicznego szczególnie istotne są:
 - wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela,
 - rozwój kapitału ludzkiego,
 - integracja społeczna,
 - zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2011-2020** – obejmuje zagadnienia partycypacji społecznej i aktywności obywatelskiej.
- **Narodowa Strategia Integracji Społecznej** – dokument, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej, stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznej.

Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,

- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.
- **Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2014-2020.**
- **Program wieloletni Senior+ na lata 2015-2020.**
- **Rządowy Program Na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020.**

Podczas realizacji strategii znajdzie również potrzeba odwołania się do innych obowiązujących aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

Na zadowolenie mieszkańców w dużym stopniu wpływa dostęp do edukacji, instytucji i usług pomocowych, pośrednictwa pracy, świadczeń zapewniających bezpieczeństwo i pomoc medyczną, dostępność infrastrukturalną i komunikacyjną. Jednocześnie ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup ludności, zagrożonych tymże wykluczeniem oraz pomocy w przezwyciężaniu problemów społecznych. Sukces w działaniach na rzecz wdrażania Strategii upatruje się poprzez realizowanie szeroko rozumianego partnerstwa wielu instytucji. Zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Dobrem nadrzędnym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest człowiek – jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej, jako całości; w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji. Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym stałemu monitoringowi i ewaluacji.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE DOMANIÓW

1. Charakterystyka gminy Domaniów

1.1. Położenie

Gmina Domaniów leży we wschodniej części województwa dolnośląskiego, w zachodniej części powiatu oławskiego. Pod względem fizyczno-geograficznym położona jest na Nizinie Śląskiej, w południowo-wschodniej części Równiny Wrocławskiej.

Graniczy z:

- Równiną Oleśnicką,
- Pradoliną Wrocławską,
- Równiną Grodkowską,
- Masywem Ślęży.

Zajmuje powierzchnię 94,31 km² co stanowi 0,5 % powierzchni województwa.

Obszar gminy pod względem ukształtowania powierzchni jest bardzo mało zróżnicowany, w większości jest to teren równinny a różnice wysokości są nieznaczne od 124 m n.p.m. w okolicy Teodorowa w północnej części gminy do 157 m n.p.m. w części południowej w okolicy wsi Grodziszowice.

Przez gminę Domaniów przepływają cztery rzeki Żórawka, Żalina, Mszana i Miłoszowska Struga.

Administracyjnie gmina Domaniów wchodzi w skład powiatu oławskiego. Sąsiaduje z gminami:

- Wiązów od południa,
- Strzelin od południa,
- wiejską Oława od wschodu,
- Borów od zachodu,
- Żórawina od zachodu,
- Święta Katarzyna od północy.

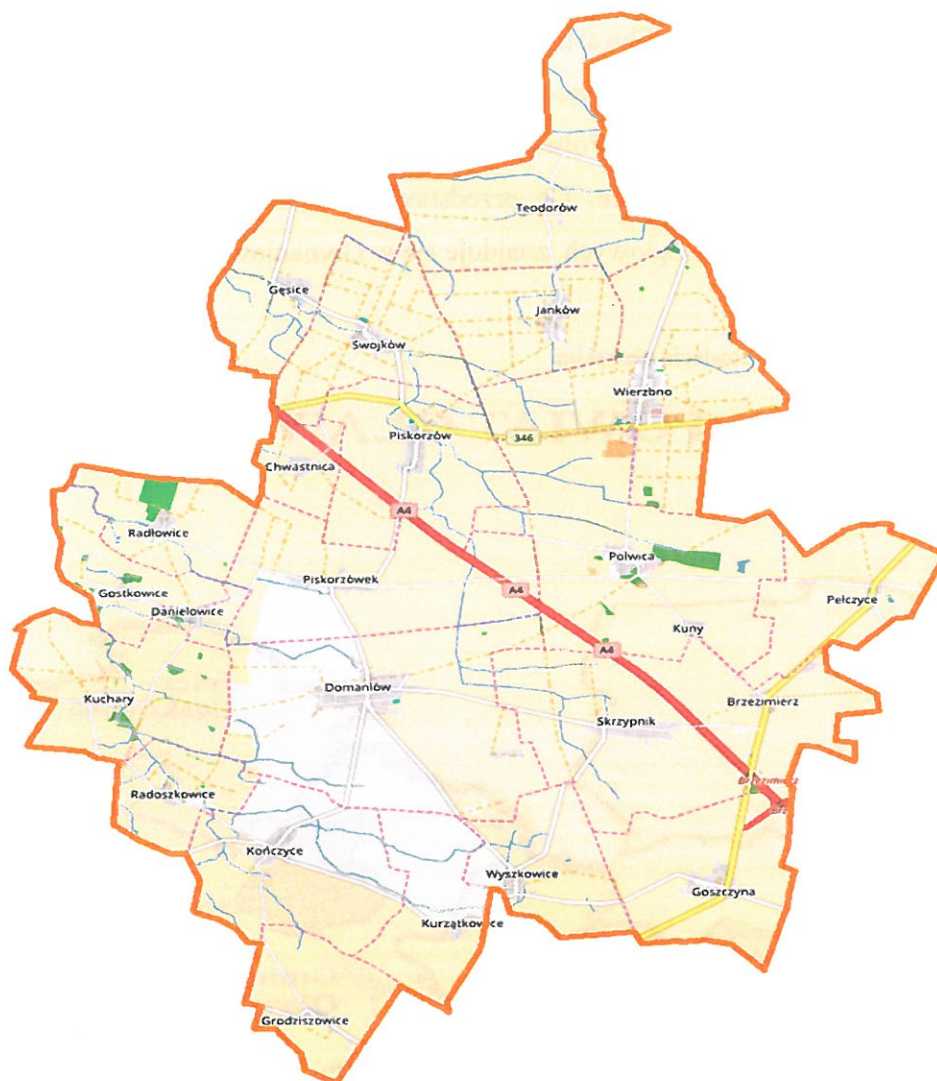
Ryc.1. Gmina Domaniów w powiecie oławskim

Gmina posiada dogodne połączenia z Wrocławiem, Oławą i Strzelinem oraz autostradą A4 (węzeł Brzezimierz). Odległość z Domaniowa do Wrocławia to około 30 km, do Oławy ok. 15 km.

Do granicy z Republiką Czeską jest 109 km, natomiast z Republiką Federalną Niemiec 179 km.

10

Ryc. 2. Mapa administracyjna gminy Domaniów

Źródło: commons.wikimedia.org

1.2. Demografia

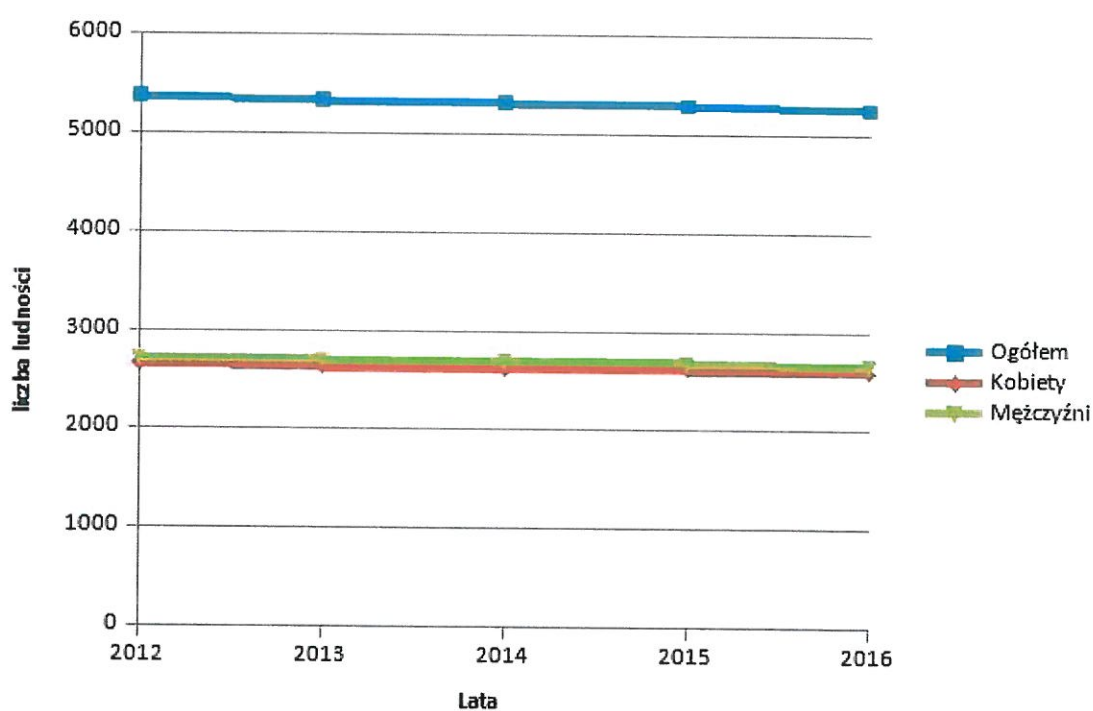
Ocena sytuacji demograficznej jest jednym z czynników warunkujących możliwości i potrzeby rozwoju gminy. Do oceny tego stanu w gminie Domaniów wybrano takie czynniki jak: płeć, struktura wieku ludności, przyrost naturalny. Liczba ludności według stanu na 31 grudzień 2016 r. wynosiła 5.245 mieszkańców. Na podstawie poniższej tabeli, można zauważyć, że od 2012 roku liczba ludności w gminie stopniowo zmniejsza się zarówno wg grup wieku i płci, jak i zameldowania, spadki są niewielkie ale zauważalne.

Tab.1. Stan ludności w gminie Domaniów wg płci.

	2012	2013	2014	2015	2016
OGÓŁEM	5368	5327	5306	5281	5245
KOBIETY	2658	2625	2615	2608	2593
MĘŻCZYŹNI	2710	2702	2691	2673	2652

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Wyk. 1. Stan ludności w gminie Domaniów wg płci.

ródło: opracowanie własne, dane GUS

Ź

Tab.2. Stan ludności w gminie Domaniów wg miejsca zameldowania.

	2012	2013	2014	2015	2016
ogółem	5291	5256	5224	5245	5 214
mężczyźni	2607	2582	2572	2586	2572
kobiety	2684	2674	2652	2659	2642

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

W gminie Domaniów w latach 2012-2016 daje się zauważyć obniżenie liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Natomiast wzrostowi uległa liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Jest to zjawisko zgodne z ogólnokrajowymi trendami i może świadczyć o procesie „starzenia się” społeczeństwa. Gmina Domaniów ma dość niekorzystną strukturę wiekową.

Kolejnym czynnikiem określającym stan demograficzny gminy Domaniów jest **wskaźnik obciążenia demograficznego**, który pokazuje liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W gminie Domaniów w 2012 roku wskaźnik wynosił 47,26, natomiast w 2016 48,23. Podwyższanie wskaźnika wskazuje na niekorzystną strukturę wiekową mieszkańców oraz wpływa niekorzystnie na jakość życia i warunki funkcjonowania lokalnej gospodarki. Wysoka wartość wskaźnika obciążenia demograficznego wpływa niekorzystnie na lokalny rynek pracy i sprawia, że zbyt duży odsetek mieszkańców utrzymuje się z socjalnych źródeł dochodu.

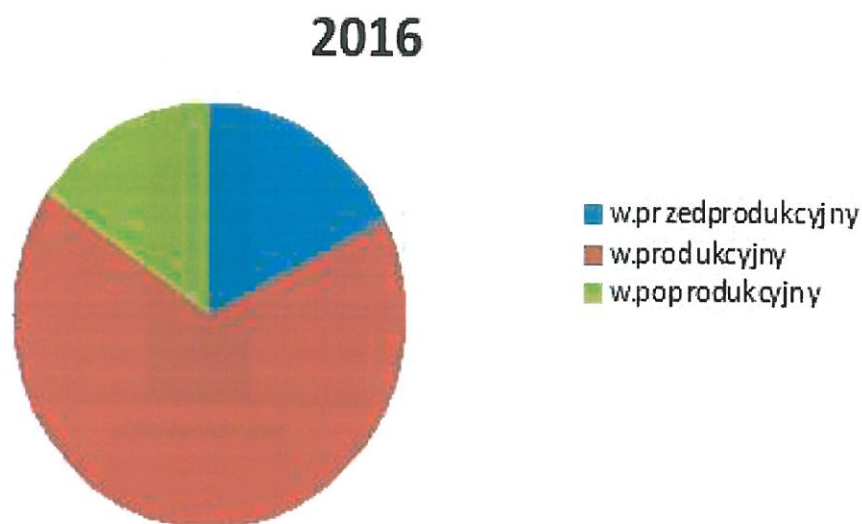
Struktura ludności według wieku będzie ulegać dynamicznym zmianom, praktycznie w całym prognozowanym okresie. Zmiany te są przede wszystkim konsekwencją demograficznego „falowania”, tj. pojawiania się na przemian wyżów i niżów demograficznych, których efekty nakładają się na siebie z różną siłą w różnych okresach, powodując bardziej widoczne zmiany w procesach dzietności i umieralności. Będzie obserwowane dynamiczne starzenie się struktury ludności w wieku produkcyjnym. Wspomniane zmiany mogą spowodować gwałtowne zmniejszanie i starzenie się zasobów pracy, a w konsekwencji pogarszanie się podaży siły roboczej na polskim rynku pracy.

Tab. 3. Struktura ludności w gminie Domaniów.

	2012	2013	2014	2015	2016
Wiek przedprodukcyjny	972	959	929	930	917
Wiek produkcyjny	3593	3577	3549	3537	3493
Wiek poprodukcyjny	726	720	746	778	804

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Wyk. 2. Struktura ludności w gminie Domaniów w 2016r.

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

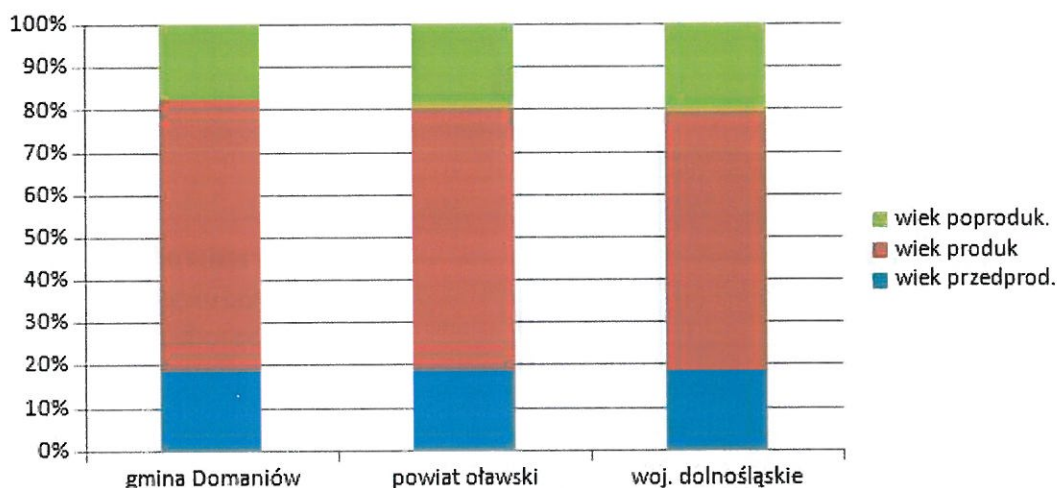
Tab. 4. Struktura ludności w gminie Domaniów w %.

	Gmina Domaniów	Powiat oławski	Województwo dolnośląskie
Wiek przedprodukcyjny	18,8	18,5	16,8
Wiek produkcyjny	63,9	61,8	62,0
Wiek poprodukcyjny	17,3	19,7	21,2

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Pozytywnym zjawiskiem jeśli chodzi o strukturę wieku jest wyższy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym niż poprodukcyjnym, różnica ta w 2016 roku wynosiła ok. 2,5% czyli było 131 osób więcej w wieku przedprodukcyjnym niż poprodukcyjnym.

Wyk. 3. Struktura ludności w gminie Domaniów w roku 2016 w % na tle powiatu i województwa.

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Analizując strukturę wiekową ludności w gminie Domaniów widać, że jest ona korzystniejsza niż w powiecie i województwie. Procentowy udział ludności w wieku produkcyjnym jest w gminie najwyższy i wynosi 63,9%, dla porównania w powiecie 61,8% a w województwie 62%. Podobnie sytuacja wygląda jeśli chodzi o procentowy udział ludności w wieku poprodukcyjnym. W tym przypadku jednak o korzystności świadczy najniższa wartość w gminie w porównaniu z powiatem i województwem. I tak w gminie ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi 17,3%, w powiecie 19,7% natomiast w województwie 21,2%. Analizując liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym widać, że w gminie Domaniów odsetek osób należących do tej grupy jest najwyższy i wynosi 18,8%, z kolei w powiecie 18,5% a w województwie 16,8%.

Tab. 5. Ludność w wieku produkcyjnym w gminie Domaniów

	2012	2013	2014	2015	2016
Ogółem	3593	3577	3 549	3 537	3 493
Mężczyźni	1915	1913	1 902	1 894	1 874
Kobiety	1678	1664	1 647	1 643	1 619

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy liczebności ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na dwie, bardzo istotne kwestie związane ze

spadkiem liczby dzieci i młodzieży oraz zwiększającą się liczbą osób starszych. Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały dopasowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów.

Tab. 6. Liczba zawieranych małżeństw.

	2012	2013	2014	2015	2016
ogółem	24	25	30	29	23

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

1.3. Ruch ludności gminy Domaniów

Liczba urodzeń w gminie Domaniów w latach 2012-2016 jest zróżnicowana. Najniższe urodzenia odnotowano w roku 2016- 37, natomiast najwyższe w roku 2015 - w ilości 64. Natomiast liczba zgonów wahała się między 60 w roku 2013, a 38 osób w 2015r.

Tab. 7. Ruch naturalny wg płci.

	2012	2013	2014	2015	2016
Urodzenia żywe					
Ogółem	57	45	45	64	37
mężczyźni	29	24	22	37	23
kobiety	28	21	23	27	14
Zgony					
Ogółem	48	60	43	38	49
mężczyźni	25	36	19	19	25
kobiety	23	24	24	19	24

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Łatwo daje się zauważyć znaczny przyrost naturalny w 2015 roku (26), najniższy przyrost był w roku 2013 i wynosił -15. Średni przyrost naturalny za lata 2012-2016 wynosił 2. Dodatni przyrost naturalny może świadczyć o poprawie sytuacji materialnej mieszkańców gminy Domaniów. Średni przyrost naturalny na poziomie 2 obserwowany w ostatnich latach pozwala uznać sytuację ludnościową na terenie gminy za dobrą w porównaniu z danymi ogólnopolskimi gdzie przyrost jest równy 0 lub ujemny.

Tendencje dotyczące liczebności poszczególnych grup wiekowych będą wymagały dopasowania usług społecznych do potrzeb tych grup.

W przypadku młodzieży niezbędne będzie dopasowanie dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji. Dla osób starszych konieczne będzie udzielenie stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwienie korzystania z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania wolnego czasu np. w klubie seniora.

1.4. Lokalny rynek pracy

Bezrobotni mieszkańcy gminy Domaniów zarejestrowani są w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oławie. W powiecie oławskim na przełomie lat 2012-2016 stopa bezrobocia spadła z wartości 11,9 w 2012 do 6,9 w grudniu 2016 roku. Na poziomie województwa dolnośląskiego jak i całego kraju również odnotowano duży spadek stopy bezrobocia.

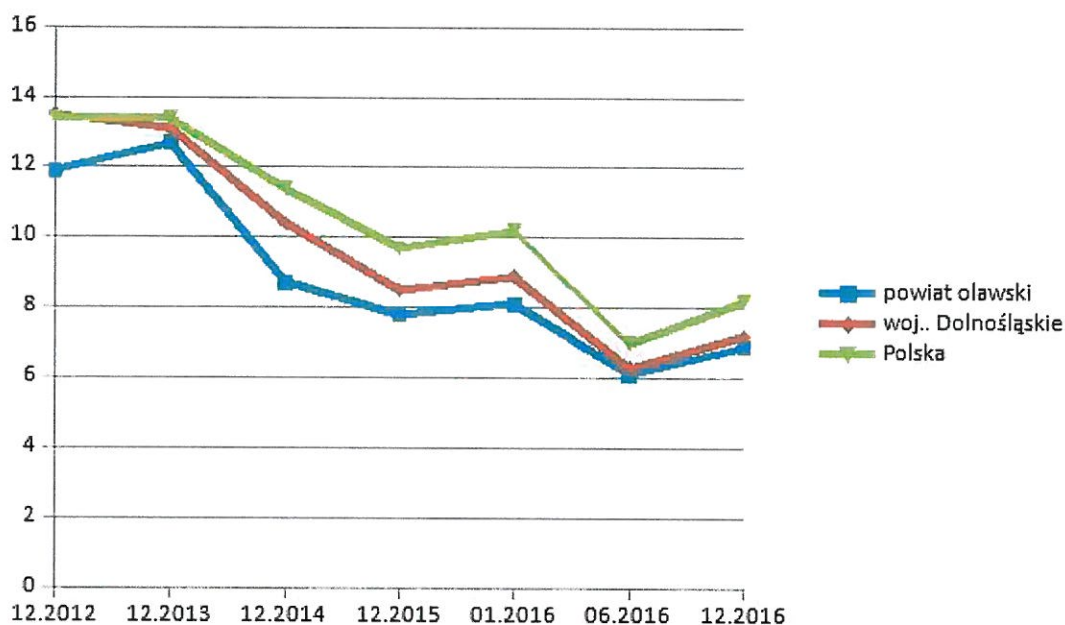
Tab. 8. Stopa bezrobocia w powiecie oławskim na tle województwa dolnośląskiego oraz kraju w %

	POWIAT OŁAWSKI	WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE	POLSKA
GRUDZIEŃ 2012	11,9	13,5	13,4
GRUDZIEŃ 2013	12,7	13,1	13,4
GRUDZIEŃ 2014	8,7	10,4	11,4
GRUDZIEŃ 2015	7,8	8,5	9,7
STYCZEŃ 2016	8,1	8,9	10,2
CZERWIEC 2016	6,1	6,3	7,0
GRUDZIEŃ 2016	6,9	7,2	8,2

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Spadek liczby bezrobotnych dotyczy również osób bezrobotnych zarejestrowanych z terenu gminy Domaniów. W roku 2014 było to 271 osób ogółem, a w 2017 r. 220, co przedstawia poniższa tabela. Tendencję spadkową daje się zauważyć szczególnie w liczbie bezrobotnych mężczyzn. Bezrobocie wśród kobiet utrzymuje się na tym samym poziomie. Liczba bezrobotnych kobiet pozostawała praktycznie bez zmian aż do 2017 roku kiedy w grudniu odnotowano spory spadek liczby bezrobotnych kobiet do 85 z wartości 123 w roku poprzednim. Taki stan może się wiązać nie tylko z liczbą ofert pracy dla kobiet, ale również z występowaniem innych problemów społecznych powiązanych z bezrobociem.

Wyk.4. Stopa bezrobocia w powiecie oławskim na tle województwa dolnośląskiego oraz kraju w %

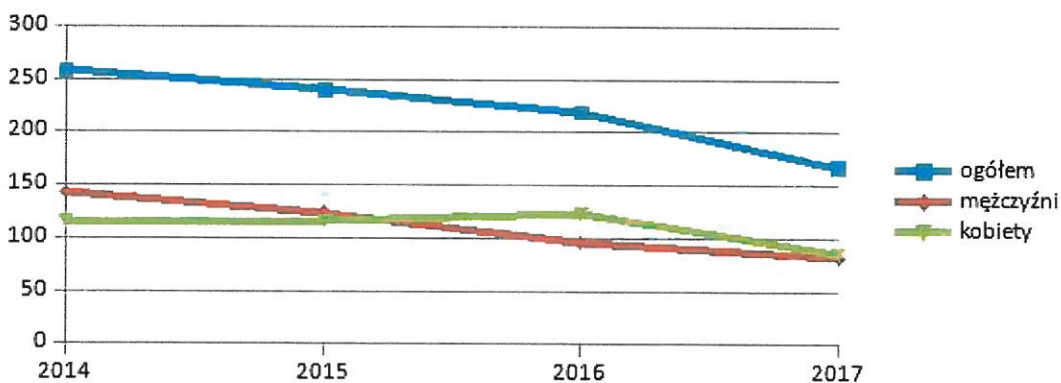
Źródło: Opracowanie własne, dane GUS

Tab. 9. Bezrobocie w gminie Domaniów.

	2014	2015	2016	2017
Ogółem	258	240	219	167
Mężczyźni	143	124	96	85
Kobiety	115	116	123	82

Źródło: opracowanie własne, dane PUP Oława

Wyk. 5. Bezrobocie w gminie Domaniów.

Źródło: opracowanie własne, dane PUP Oława

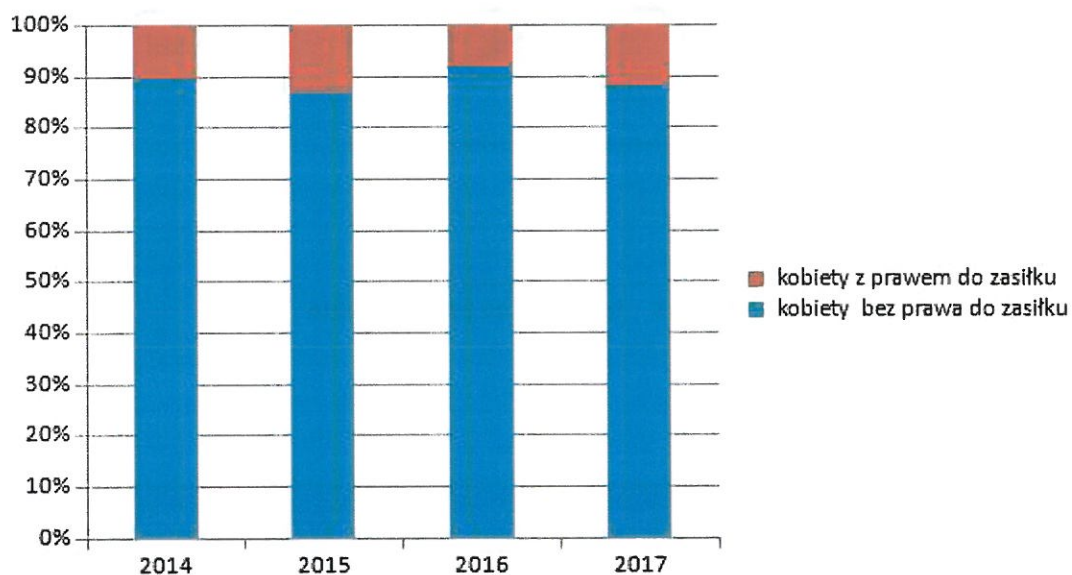
Tab. 10. Bezrobocie w gminie Domaniów wg prawa do zasiłku.

Bezrobotni z prawem do zasiłku					Bezrobotni bez prawa do zasiłku			
kobiety	%	mężczyźni	%		kobiety	%	mężczyźni	%

2014	12	10,4	26	18,2	103	89,6	117	81,8
2015	15	13,0	23	18,5	101	87,0	101	81,5
2016	10	8,1	17	17,7	113	91,9	79	82,3
2017	10	11,8	19	23,2	75	88,2	63	76,8

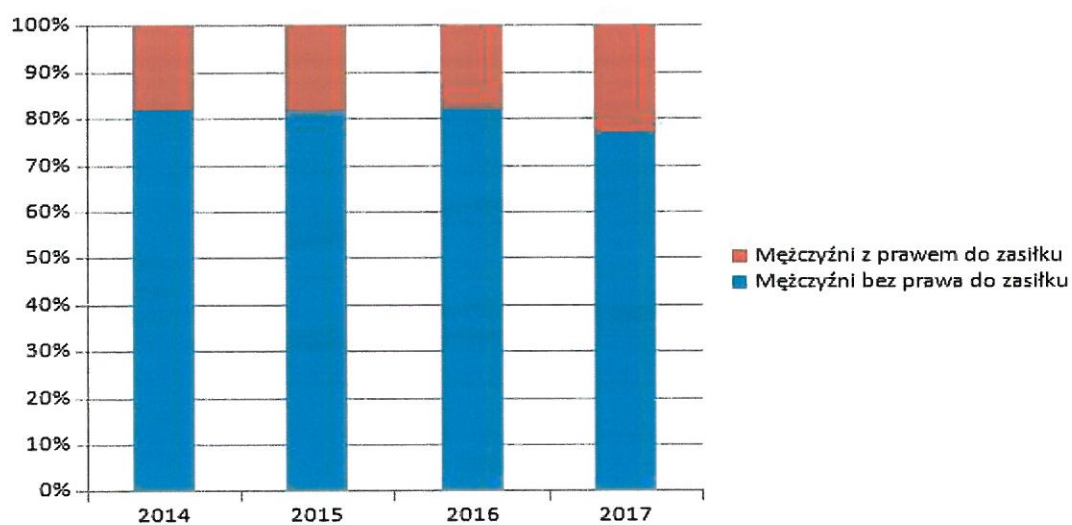
Źródło: opracowanie własne, dane PUP Oława

Wyk.6. Bezrobocie w gminie Domaniów wg prawa do zasiłku kobiety.

Źródło: opracowanie własne, dane PUP Oława

Wyk.7. Bezrobocie w gminie Domaniów wg prawa do zasiłku mężczyźni

Źródło: opracowanie własne, dane PUP Oława

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Oławie wynika, że około 80% bezrobotnych mężczyzn i około 90% bezrobotnych kobiet to osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku.

Bezrobocie jest w związku z tym jedną z przesłanek udzielania pomocy finansowej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie. Z tego tytułu w 2014 roku 47 rodzinom udzielono pomocy z tutejszego Ośrodka, w roku 2017 - 38 rodzinom.

Biorąc pod uwagę prezentowane dane demograficzne i ujawniające się tendencje, należy stwierdzić, iż w podejmowanych działaniach w ramach realizacji strategii należy zwrócić uwagę na potrzeby rodzin i dzieci. Młodych mieszkańców należy edukować, przekazywać im tradycje, wartości, uczyć zawodów, które stanowić będą o dalszym rozwoju gminy. Zapewnienie edukacji i właściwa socjalizacja sprzyja bowiem budowaniu spójnego środowiska, które przy wykorzystaniu zdolności jej mieszkańców pozwoli na pełniejsze zaspokojenie potrzeb i uzupełnianie deficytów.

1.5. Służba zdrowia

Na terenie gminy Domaniów działają trzy jednostki opieki zdrowotnej. Są to:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Goszczynie,
- MRE OPIEKA sp. z o.o. w Domaniowie,
- NZOZ Zdrowie sp. z o.o. w Wierzbnie.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna apteka położona we wsi Wierzbno. W chwili obecnej stan podstawowej służby zdrowia jest wystarczający i nie planuje się budowy nowych obiektów, czy przebudowy istniejących. Mieszkańcy gminy Domaniów korzystają ze specjalistycznej opieki zdrowotnej najczęściej w Poradni Specjalistycznej w Zespole Opieki Zdrowotnej w Oławie.

1.6. Kultura i sport

Od miesiąca marca 2018 roku na terenie gminy Domaniów działa Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów powstałe z połączenia Gminnego Centrum Kultury i Gminnej Biblioteki, mieszczące się w Gminnym Ośrodku Kultury w Domaniowie.

Do głównych zadań CKiC należy organizowanie działalności kulturalnej na terenie gminy, zaspakajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Prowadzona jest szeroka działalność propagująca kulturę i sztukę na bazie istniejących zespołów artystycznych oraz sekcji zainteresowań, takich jak: chór śpiewaczy "Jubilat" czy Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej. GCKiC jest współorganizatorem wielu cyklicznych wydarzeń kulturalnych m.in. pokazów stołów bożonarodzeniowych i wielkanocnych, dożynek gminnych.

Na szczególną uwagę zasługuje Biblioteka Publiczna, której księgozbiór liczony na ponad 14 tysięcy woluminów. W roku 2017 rozpoczęto budowę nowej siedziby biblioteki w Domaniowie i rozbudowę istniejącej Biblioteki Publicznej w Wierzbnie. Zakończenie prac przewidziano na rok 2019.

Główną siedzibą działań CKiC jest budynek Gminnego Ośrodka Kultury w Domaniowie ale również świetlice wiejskie będące gminnymi budynkami użyteczności publicznej. Na terenie gminy funkcjonuje 8 takich obiektów.

Działalnością sportową i promowaniem sportu na terenie gminy zajmują się liczne stowarzyszenia. Są to m.in.:

- Ludowy Klub Sportowy RAPID w Domaniowie,
- Szkolny Związek Sportowy w Domaniowie,
- Uczniowski Klub Sportowy „REKIN” Gęsice,
- Uczniowski Klub Sportowy „TANDEM” Swojków,
- Uczniowski Klub Sportowy Wierzbno,
- Uczniowski Klub Sportowy „QUCHARY” Kuchary,
- Uczniowski Klub Sportowy „ORLICA” Domaniów.

Kluby te zajmują się działalnością związaną z piłką nożną, siatkówką, piłką ręczną, podnoszeniem ciężarów i wędkarstwem. Na terenie gminy funkcjonuje wiele boisk do piłki nożnej, boiska do piłki ręcznej i place do gry w siatkówkę. W większości miejscowości w

ostatnich latach powstały okazałe place zabaw dla najmłodszych i siłownie zewnętrzne dla starszych.

1.6. Szkolnictwo

Na terenie gminy funkcjonują 3 szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Wierzbnie, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Domaniowie oraz Szkoła Podstawowa w Goszczynie prowadzona przez fundację „Świat Dzieci i Dorosłych”. Ponadto, na terenie gminy działa pięć placówek wychowania przedszkolnego, do których w roku szkol. 2016/2017 uczęszczało 170 dzieci z czego 120 do dwóch przedszkoli znajdujących się w Polwicy i w Danielowicach.

Szkoła Podstawowa w Wierzbnie

Szkoła dysponuje piętnastoma salami lekcyjnymi, świetlicą, salą komputerową, biblioteką. Szkoła nie dysponuje salą ani boiskiem sportowym, uczniowie korzystają z boisk należących do Gminy Domaniów, m.in. z powstałego w ramach programu „Orlik” boiska z powierzchnią poliuretanową. Do szkoły podstawowej uczęszcza 229 uczniów 12 przedszkolaków. Zatrudnionych jest 24 nauczycieli.

Szkoła Podstawowa w Domaniowie

Szkoła posiada pełną infrastrukturę niezbędną do prawidłowego funkcjonowania z odpowiednią ilością sal lekcyjnych, świetlicę, stołówkę, salę gimnastyczną z boiskiem zewnętrznym z nawierzchnią poliuretanową, pracownię komputerową, bibliotekę. W roku szkolnym 2017/2018 do szkoły uczęszcza 237 uczniów, 15 przedszkolaków. Zatrudnionych jest 28 nauczycieli.

Szkoła Podstawowa w Goszczynie

Od 2013 roku szkoła jest prowadzona przez Fundację Świat Dzieci i Dorosłych. Szkoła dysponuje 7 salami lekcyjnymi, biblioteką, stołówką. Aula szkolna jest wykorzystywana również jako sala gimnastyczna. Szkoła posiada dobrze wyposażoną salę do terapii sensorycznej. Obecnie do szkoły uczęszcza 64 uczniów, pod opieką oddziału przedszkolnego pozostaje 23 dzieci.

Na terenie gminy działają 2 przedszkola publiczne, w Polwicy i w Danielowicach. W Polwicy zapisanych jest 63 dzieci a w Danielowicach 57. Ilość miejsc w oddziałach przedszkolnych zaspokaja potrzeby społeczności lokalnej.

Mieszkańcy gminy korzystają z pomocy psychologicznej, pedagogicznej i doradztwa metodycznego w Powiatowym Ośrodku Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej i Doradztwa Metodycznego przy pl. Zamkowym 18 w Oławie.

2. PROBLEMY SPOŁECZNE W GMINIE DOMANIÓW WEDŁUG GMINNEGO OŚRODKA POMOCY

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego obowiązków należy:

- rozpoznawanie potrzeb jednostek, grup, rodzin i środowisk wymagających pomocy i interwencji socjalnej,
- analizowanie i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej oraz sporządzanie bilansu potrzeb na obszarze działania Ośrodka z uwzględnieniem kierunków i zadań wynikających z obowiązujących przepisów oraz ustaleń i zaleceń jednostek sprawujących nadzór,
- organizowanie i prowadzenie pracy socjalnej zmierzającej do poprawy sytuacji życiowej osób, rodzin i grup wymagających pomocy,
- analizowanie wniosków dotyczących różnych form pomocy społecznej pod względem formalno-prawnym, przygotowania dokumentacji oraz przyznawania świadczeń pomocy społecznej,
- opracowywanie wymaganych sprawozdań,
- wykonywanie innych zadań, których realizacja wynika z obowiązujących przepisów prawa lub zleconych przez organy nadzorcze.

Ponadto OPS realizuje następujące zadania zlecone gminie:

- przyznawanie oraz wypłacanie świadczeń rodzinnych, zasiłków pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków dla opiekunów,
- przyznawanie oraz wypłacanie świadczeń funduszu alimentacyjnego,
- prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- wynagrodzenia opiekunów,
- przyznawanie Karty Dużej Rodziny,
- przyznawanie stypendiów szkolnych,
- przyznawanie dodatków mieszkaniowych,
- przyznawanie dodatku energetycznego,
- przyznawanie ubezpieczenia ze środków publicznych na 90 dni.

Na terenie gminy Domaniów realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie, który świadczy pomoc osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej z powodów wymienionych w ustawie o pomocy społecznej. Pomoc udzielana jest w formach finansowych i niefinansowych jak: zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, zasiłki okresowe i stałe, a także dożywianie dzieci w szkole, kierowanie do Domu Pomocy Społecznej, czy sprawienie pogrzebu.

W roku 2016 zwiększyła się liczba osób zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Domaniowie w stosunku do poprzednich lat, z 7 do 8 pracowników. Wzrost ten dotyczył liczby pracowników socjalnych:

Tab. 11. Zatrudnienie w GOPS w Domaniowie.

Zatrudnienie w GOPS w Domaniowie	2015	2016
Ogółem	7	8
Kierownik	1	1
pracownicy socjalni ogółem	3	4
Starszy specjalista pracy socjalnej	0	0
Specjalista pracy socjalnej	0	0
Starszy pracownik socjalny	2	2
Pracownik socjalny	1	2
Pracownicy socjalni w rejonach opiekuńczych	2	2
Aspirant pracy socjalnej	1	0
Pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	0	0
Pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0
Pozostali pracownicy	3	3

Źródło: Opracowanie własne, dane ze sprawozdania GOPS w Domaniowie.

W gminie Domaniów liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2013-2017 systematycznie spada. Jedną z przyczyn spadku jest niskie kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej. Do głównych powodów udzielania wsparcia należą: niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy alkoholizm. Biorąc pod uwagę liczbę rodzin – wahała się ona od 315 w roku 2010 do 268 w roku 2014 r.

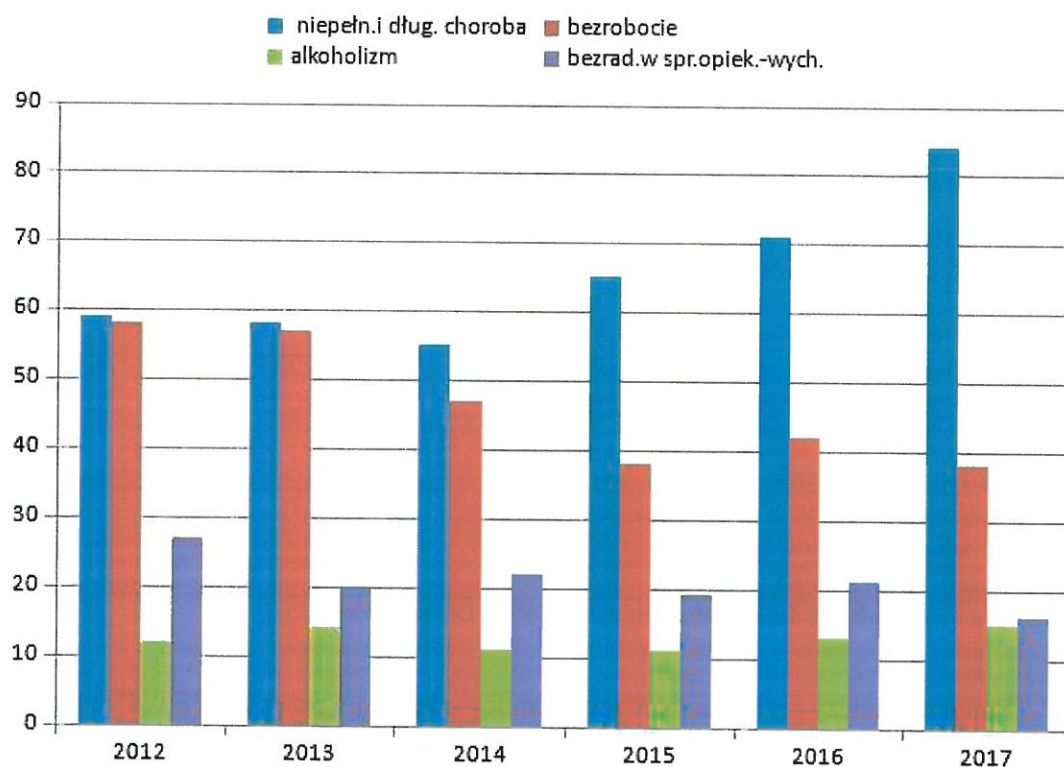
Tab.12. Powody udzielania wsparcia w GOPS w Domaniowie.

Powód udzielenia wsparcia	2012	2013	2014	2015	2016	2017

Niepełnosprawność i długotrwała choroba	59	58	55	65	71	84
Bezrobocie	58	57	47	38	42	38
Alkoholizm	12	14	11	11	13	15
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	27	20	22	19	21	16

Źródło: Opracowanie własne, dane ze sprawozdania GOPS w Domaniowie

Wyk. 8. Powody udzielenia wsparcia przez GOPS w Domaniowie.

Źródło: Opracowanie własne, dane ze sprawozdania GOPS w Domaniowie

Analizując liczbę świadczeń udzielonych przez GOPS w Domaniowie, można zauważyć, iż zmniejsza się liczba udzielonych świadczeń zarówno w ramach zadań zleconych, jak i zadań własnych.

Tab. 13. Świadczenia przyznane przez GOPS w Domaniowie.

	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	
	2015	2016
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i	172	157

własnych		
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	6	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	166	153

Źródło: opracowanie własne, dane ze sprawozdania GOPS w Domaniowie.

Aby ukazać szczegółową charakterystykę pomocy jaka udzielana jest przez GOPS w Domaniowie, poniżej przedstawiono tabelę z wyszczególnieniem form pomocy w ramach zadań zleconych gminie:

Tab. 14. Formy pomocy udzielanej przez GOPS w Domaniowie w ramach zadań zleconych gminie.

Forma pomocy		2015	2016
Zasiłki stałe		29 (283)	34 (380)
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie (liczba świadczeń)			
-w tym-	Zasiłki dla osoby samotnie gospodarującej	23 (230)	25 (292)
	Liczba osób (świadczeń)		
	Zasiłki dla osoby pozostającej w rodzinie	6 (53)	9 (88)
	Liczba osób (świadczeń)		
Zasiłki celowe w ramach programu Pomocy Państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020		75 (9 272)	76 (9 786)
Liczba rodzin (świadczeń)			
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego		17 (17)	2 (2)
Liczba rodzin (świadczeń)			

Źródło: opracowanie własne, dane ze sprawozdania GOPS w Domaniowie

Podobnie należy przedstawić formy pomocy udzielanej przez GOPS w Domaniowie w ramach zadań własnych gminy:

Tabela 15. Formy pomocy udzielanej przez GOPS w Domaniowie w ramach zadań własnych gminie.

Forma pomocy		2015	2016
Zasiłki okresowe		16 (83)	21 (94)
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie (liczba świadczeń)			
W tym:	Zasiłki okresowe z powodu bezrobocia	10 (53)	13 (69)
	Zasiłki okresowe z powodu długotrwałej choroby	6 (30)	7 (23)
	Zasiłki okresowe przyznane z powodu	0 (0)	1 (2)
	niepełnosprawności		

Zasiłki okresowe z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0 (0)	0 (0)
Schronienie Liczba osób (świadczeń)	2 (37)	2 (182)
Posiłek Liczba osób (świadczeń)	75 (9 272)	76 (9 786)
Usługi opiekuńcze Liczba osób (świadczeń)	0	0
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego Liczba osób (świadczeń)	17 (17)	2 (2)
Sprawienie pogrzebu Liczba osób (świadczeń)	0	0
Inne zasiłki celowe i w naturze Liczba osób (rodzin)	54	51
W tym: Zasiłki specjalne celowe	8 (10)	4 (4)
Poradnictwo specjalistyczne Liczba rodzin (liczba osób w rodzinach)	0 (0)	0 (0)
Interwencja kryzysowa Liczba rodzin (liczba osób w rodzinach)	0 (0)	0 (0)
Koszt pobytu w DPS Liczba osób (świadczeń)	6 (50)	5 (52)

Źródło: opracowanie własne, dane ze sprawozdania GOPS w Domaniewie.

Za **problem społeczny** można uznać trudną sytuację w życiu osób i rodzin, której nie są one w stanie szybko i samodzielnie przezwyciężyć. Wiąże się to z zapotrzebowaniem na wsparcie ze strony społeczności lokalnej, organizacji pozarządowych i instytucji publicznych, szczególnie pomocy społecznej. Potrzebujący mogą występować o pomoc w związku z zaistnieniem różnych problemów, o których jest mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Należą do nich:

- 1) ubóstwo;
- 2) sieroctwo;
- 3) bezdomność;
- 4) bezrobocie;
- 5) niepełnosprawność;
- 6) długotrwała lub ciężka choroby;
- 7) przemoc w rodzinie;
- 7a) potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;

10) trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt. 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;

11) trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;

12) alkoholizm lub narkomania;

13) zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe;

14) klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Na podstawie analizy uwarunkowań społecznych i ekonomicznych na terenie gminy Domaniów można zaobserwować kilka głównych problemów. Należą do nich: niepełnosprawność i długotrwała choroba, alkoholizm, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest:

**ZAPOBIEGANIE ZJAWISKOM POWODUJĄCYM WYKLUCZENIE SPOŁECZNE,
LIKWIDACJA ICH PRZYCZYN ORAZ ŁAGODZENIE PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH.**

Gmina Domaniów zapewnia swoim mieszkańcom wysoki poziom bezpieczeństwa socjalnego oraz wysoką jakość i dostępność usług publicznych poprzez odpowiednią politykę społeczną oraz partnerskie, wielokierunkowe współdziałanie instytucji i organizacji funkcjonujących w strukturach społecznych.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla gminy Domaniów została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz wyodrębnienie obszarów problemowych (strategicznych).

Gmina Domaniów dąży do bycia gminą kreatywną, bezpieczną, otwartą na potrzeby społeczne. Swoim mieszkańcom chce zapewnić bezpieczeństwo socjalne i równe szanse rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Głównym zadaniem w obszarze polityki społecznej jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin, które z różnych przyczyn są niesamodzielne oraz zmniejszanie rozmiarów i skutków wszelkich zjawisk społecznie negatywnych. Ważnym zadaniem jest zaspokojenie potrzeb w zakresie rozwoju społecznego i uaktywnienie środowiska lokalnego.

Bezrobocie i ubóstwo

Bezrobocie jest problemem utrudniającym lub uniemożliwiającym prawidłowe funkcjonowanie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W ujęciu podmiotowym, bezrobocie oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość jej podjęcia, przy czym dochody z pracy są dla tych osób podstawą egzystencji. Konsekwencjami bezrobocia dla społeczeństwa są: znaczne koszty świadczeń na rzecz osób bezrobotnych, które obciążają budżet państwa i samorządu lokalnego. Często powodują wzrost podatków, obniżenie popytu na towary i usługi, poczucie zagrożenia utratą pracy osób zatrudnionych, bierność polityczną. Bezrobocie wywiera także piętno w codziennym funkcjonowaniu osób bezrobotnych. Powoduje przede wszystkim pogorszenie standardu życia, a w związku z tym poczucia bezsilności, beznadziejności, niepewność prowadzących często do izolacji społecznej, problemów rodzinnych oraz zdrowotnych.

Cechą charakterystyczną osób bezrobotnych w gminie Domaniów jest często niskie wykształcenie, bezradność w poszukiwaniu pracy, bariery komunikacyjne. Dominującą grupą wśród osób bezrobotnych stanowią tzw. osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których zaliczamy: długotrwale bezrobotnych i bez prawa do zasiłku, osoby po 50 roku życia. Wynikiem długotrwałego bezrobocia może być izolacja społeczna, degradacja materialna i społeczna jednostek dotkniętych tym problemem, a także ich rodzin. Jak wynika z analizy oraz obserwacji- problem bezrobocia rzadko występuje w odosobnieniu, najczęściej wspólnie z nim, jako przyczyna lub skutek pojawia się problem: ubóstwa, alkoholizmu, przemocy, przestępczości czy bezdomności.

W gminie Domaniów z powodu bezrobocia ze świadczeń z pomocy społecznej w 2013 roku skorzystało 57 rodzin a w 2017 już tylko 38. Świadczenia dla osób bezrobotnych były kierowane w formie świadczeń pieniężnych i rzeczowych. Pomimo swej odmienności, bezrobocie istniejące na obszarach wiejskich jest ściśle powiązane z deficytem miejsc pracy w regionach wiejskich. Bezrobocie na terenach wiejskich wzrasta wraz ze zwiększaniem się liczby bezrobotnych w miastach. W najgorszej sytuacji znajdują się bezrobotni mieszkańcy wsi nie posiadający własnych gospodarstw. Dotknęły ich bowiem wszystkie negatywne skutki transformacji. Duża część tej ludności ulega procesowi marginalizacji i „społecznemu odrzuceniu”. Skutki bezrobocia w obszarach wiejskich uwidaczniają się w postaci upowszechniania ubóstwa na wsi. Wieś zmniejsza swój popyt na artykuły przemysłowe i usługi tworzone w mieście. Degradacja wsi staje się zatem hamulcem rozwoju gospodarczego regionu.

Z bezrobociem ściśle związane jest zjawisko ubóstwa. W ustawie o pomocy społecznej ubóstwo jest wymienione w art. 7 pkt 1, nie bez przyczyny. Jest ono bowiem podstawową i najstarszą przyczyną dobroczynności. Przyjętym wyznacznikiem ubóstwa jest dochód, który jest jednym z kryteriów przyznawania pomocy społecznej. Ubóstwo w Polsce w decydującym stopniu wynika ze splotu indywidualnych sytuacji życiowych, z których zasadnicze znaczenie mają: bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm w rodzinie, wielodzietność, czynniki losowe, mała zaradność i aktywność ludzi, niskie kwalifikacje zawodowe, podeszły wiek i niskie emerytury, pozostawanie w grupie ludzi ubogich. Bezrobocie nadal dotyka znaczną część społeczności, przyczyniając się do ubożenia rodzin i w efekcie ich marginalizacji. Bezrobocie generuje wiele dodatkowych problemów w rodzinie. Często jest przyczyną problemów opiekuńczo-wychowawczych, przemocy domowej, uzależnień. Na poprawę sytuacji istotny wpływ będzie miała poprawa sytuacji gospodarczej kraju. Ważne jest jednak tworzenie lokalnych inicjatyw służących aktywizacji bezrobotnych oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Oławie, oraz realizacja projektów socjalnych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie w zakresie podnoszenia umiejętności społecznych i zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wzrost świadomości i motywacji do rozwoju ekonomii społecznej, działań partnerskich w zakresie zmniejszania zjawiska bezrobocia, współpraca z organizacjami pozarządowymi, partnerstwo publiczno - prywatne.

Wyzwania dla lokalnej polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, ubóstwu:

- Współpraca z organizacjami, podmiotami prywatnymi, instytucjami na rzecz kreowania aktywnej polityki w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- Wsparcie dla rozwoju drobnej przedsiębiorczości,
- Rozwój podmiotów ekonomii społecznej,
- Aktywizacja zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Efektywny system kształcenia zawodowego i technicznego,
- Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa ludności.

Niepełnosprawność, długotrwała choroba, starzenie się społeczeństwa.

Zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy. Niepełnosprawni mieszkańcy mają duże problemy ze swobodnym poruszaniem się i załatwianiem niezbędnych potrzeb życiowych, czego źródłem są głównie istniejące bariery architektoniczne, urbanistyczne i kłopoty z komunikowaniem się. Bardzo ważnym problemem jest umożliwienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej, posiadającej specjalne potrzeby edukacyjne, kształcenia na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. Najczęstszymi problemami, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne są:

- utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji,
- utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne,
- ograniczenie kontaktów towarzyskich,
- pogorszenie sytuacji materialnej,
- zaniedbywanie gospodarstwa domowego,
- bariery psychologiczne.

Dla niepełnosprawnych ważna jest rehabilitacja, która pozwala na możliwość kontynuowania pracy zawodowej jak również zmniejsza problemy i trudności społeczne wynikające z konieczności udzielania świadczeń dla osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja jest procesem, którego celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym osiągnięcia i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania fizycznego, intelektualnego, psychicznego i społecznego poprzez udostępnienie urządzeń umożliwiających im niezależność. Rehabilitacja tych osób powinna być działaniem kompleksowym z włączeniem środowiska lokalnego oraz rozwiązań architektonicznych. W związku z tym w działania rehabilitacyjne i pomoc powinien być włączony Powiatowy Urząd Pracy w Oławie. Dzięki temu osoby niepełnosprawne będą miały możliwość podjęcia pracy oraz dostęp do szkoleń i kursów.

Rodzina, w skład której wchodzi osoba niepełnosprawna stoi przed problemami życiowymi odnoszącymi się zarówno do materialnej sfery jej życia jak i konieczności sprawowania opieki, niejednokrotnie do świadczenia usług pielęgnacyjnych, pomocy w wykonywaniu

codziennych czynności oraz zapewnienia w warunkach domowych rehabilitacji osobie niepełnosprawnej.

Działania podejmowane na rzecz rodzin, w których żyją osoby niepełnosprawne powinny być zróżnicowane. Inaczej bowiem kształtują się potrzeby samotnych osób niepełnosprawnych tworzących jednoosobowe gospodarstwa domowe, a inaczej potrzeby rodzin wieloosobowych opiekujących się niepełnosprawnym członkiem rodziny. Odmiennej form wsparcia i pomocy oczekują rodzice wychowujący dzieci niepełnosprawne, odmiennych zaś niepełnosprawni rodzice wychowujący dzieci zdrowe.

Formułując kierunki polityki społecznej trzeba pamiętać o prowadzeniu szeroko zakrojonych działań mających przeciwdziałać społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych (np. likwidacja barier architektonicznych, profilaktyka społeczna) oraz prowadzących do zwiększenia ich aktywności zawodowej i społecznej. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym związane jest z podjęciem i realizacją działań adresowanych do tej grupy ludzi jak też do środowisk lokalnych poprzez prowadzenie akcji i programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zapobiegających niepełnosprawności, propagowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych jak i skierowanie podmiotów uczestniczących w tworzeniu warunków dla prawidłowego funkcjonowania niepełnosprawnych środowisk.

W gminie Domaniów z pomocy społecznej w 2015 roku z powodu niepełnosprawności skorzystało 39 rodzin, a w przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby – 26 rodzin. Analizując ostatnie lata, liczba rodzin korzystających z wsparcia GOPS w gminie Domaniów z powodu niepełnosprawności lub długotrwałej, ciężkiej choroby systematycznie wzrasta.

Obecnie obserwujemy pogłębiającą się tendencję starzenia się społeczeństwa. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w całości populacji naszego państwa wciąż rośnie. Rodzi to nowe problemy: ludzie starsi znajdują się często w trudnej sytuacji materialnej, łączy się to dodatkowo z problemami zdrowotnymi oraz brakiem ofert spędzania czasu wolnego dla ludzi starszych i samotnych. Starzenie się człowieka prowadzi do zmiany jego sytuacji społecznej. Kończąc pracę zawodową, starsi ludzie w wielu przypadkach tracą wpływ na wiele spraw, dotychczasową pozycję w środowisku.

Typowe trudności wieku starczego to:

- poczucie osamotnienia,

- pogarszanie się stanu zdrowia,
- niewystarczające emerytury i renty,
- złe warunki materialne i mieszkaniowe,
- niezaspokojenie podstawowych potrzeb.

Potrzeby osób starszych to między innymi: opieka, towarzystwo, potrzeby finansowe, zagospodarowanie czasu wolnego.

W przypadku osób długotrwale chorych niezbędna jest pomoc pielęgniarki, pracownika socjalnego i ciągłego kontaktu z ośrodkiem zdrowia. Osoby te nie tyle wymagają wsparcia finansowego, ile szeroko pojętej opieki: medycznej, pielęgniarskiej, społecznej oraz pomocy w załatwianiu podstawowych spraw bytowych. Formą wsparcia dla tych osób są usługi opiekuńcze, medyczne i specjalistyczne w domu podopiecznego oraz pomoc w załatwianiu codziennych spraw życiowych.

Zmiany w strukturze demograficznej i wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców gminy Domaniów uzasadnia potrzebę podjęcia działań w zakresie różnorodnych form aktywizacji osób starszych, m.in. poprzez specjalistyczne programy aktywizacyjne.

Głównymi celami takich działań winny być m.in.: utrzymanie sprawności i samodzielności osób starszych poprzez aktywizację fizyczną i psychiczną, poprawa bezpieczeństwa osobistego osób starszych, zwiększenie jakości i dostępu do edukacji społecznej seniorów, kreowanie w środowisku integracji międzypokoleniowej oraz wykorzystywanie aktywności i doświadczenia osób starszych w działalności na rzecz gminy.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć:

- samotność;
- ograniczenie sprawności psychofizycznej i liczne choroby wieku starszego;
- pogorszenie sytuacji ekonomicznej;
- życie w ubóstwie często w związku z brakiem świadczeń rentowych, emerytalnych;
- utrata pozycji społecznej wynikająca często z zakończeniem aktywności zawodowej;
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz załatwianiu spraw urzędowych;
- zmiana pełnionych funkcji w rodzinie co powoduje często izolowanie się od innych;

- brak koncepcji na nową organizację życia, trudności w kontaktach ze środowiskiem;
- groźba śmierci lub utraty bliskich osób;
- kłopoty z przystosowaniem się do szybkich zmian cywilizacyjnych i technicznych.

Sytuacja ta skłania do poszerzenia oferty usług systemu pomocy społecznej. Jedną z najczęściej przyznawanych form pomocy dla osób starszych są usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługujące osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Zapewnienie osobom starszym pomocy w formie usług w miejscu zamieszkania zapobiega utracie kontaktu ze swoim środowiskiem. Niekorzystne tendencje demograficzne oraz zmiany w strukturze rodzin sprawiają, że coraz większa część opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi jest przenoszona do innych form pomocy instytucjonalnej, z tego też powodu skierowanie i opłacanie pobytu w domu pomocy społecznej systematycznie zwiększa poziom wydatków jakie ponosi gmina na ten cel.

Długotrwała lub ciężka choroba może być okresem przejściowym ale może być także powodem wystąpienia w przyszłości różnego stopnia niepełnosprawności. Problem ludzi chorych w naszym społeczeństwie często nie zostaje w pełni rozwiązany z powodu braku dostępu do specjalistów, trudnej sytuacji finansowej służby zdrowia, zaniechania leczenia z powodu np. obawy przed utratą pracy i pojawienia się ubóstwa, zbyt kosztownych leków w stosunku do dochodów (problem seniorów, rodzin wielodzietnych, niepełnych).

W tym zakresie należy prowadzić profilaktykę zapobiegania różnego rodzaju chorobom i uzależnieniom np. promocja zdrowego stylu życia.

W strukturze demograficznej mieszkańców gminy Domaniów widać systematyczny proces starzenia się. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje, zaś w wieku poprodukcyjnym rośnie. W okresie realizacji strategii będzie utrzymywać się zjawisko starzenia się społeczeństwa gminy Domaniów.

Wskaźnikami sytuacji demograficznej są różnice pomiędzy liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów. Szczególnie ważne w gminie Domaniów będzie dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb rosnącej populacji osób w wieku poprodukcyjnym poprzez rozwój wsparcia materialnego i rzeczowego, dostępności usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, jak również aktywnych form spędzania czasu wolnego poprzez oferowane

formy wsparcia ze strony środka pomocy społecznej i organizacji pozarządowych czy Gminnego Centrum Kultury i Czytelnictwa.

Problemy rodzin

Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i problemy opiekuńczo-wychowawcze rodzin objętych pomocą społeczną.

Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami w wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takich przypadkach powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacnianie własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych.

Znaczną część podopiecznych GOPS stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, np.: uzależnienie od alkoholu, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażających się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemów we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

Rodzina jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tutaj nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród świadczeniobiorców ośrodka, niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka, na jego więź z rodziną. Wiele rodzin, podopiecznych GOPS, odznacza się zaburzoną strukturą objawiającą się w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia

małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, występuje w nich przemoc skierowana na partnera.

W rodzinach z problemami często rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc gdyż same nie posiadają odpowiednich wzorców. W wielu przypadkach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są same sobie, większość wolnego czasu spędzają z rówieśnikami na podwórkach, częściej pojawiają się u nich problemy w szkole (mniej czasu poświęcają na przygotowanie się do lekcji, przeżywają więcej porażek szkolnych w efekcie czego rezygnują z podejmowania wysiłku w zdobywaniu wiedzy), w takich sytuacjach rodzice nie pomagają, lecz podwyższają wymagania w stosunku do ocen i zachowania dziecka lub też w ogóle przestają się nim interesować. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikty z prawem.

Problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub resocjalizacyjnych, a dla dorosłych ofiar przemocy domowej są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach „pomocowych”.

Rodzina dysfunkcyjna nie jest w stanie spełnić swoich podstawowych zadań, ponieważ:

- nie realizuje właściwie funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- nie zaspokaja potrzeb materialnych i duchowych;
- nie przekazuje właściwych społecznie wzorów postępowania, norm i zasad współżycia społecznego;

Praca z rodziną problemową powinna uwzględniać indywidualne problemy jej członków oraz zmierzać do naprawy różnych systemów, których rodzina jest częścią składową.

W roku 2016 w gminie Domaniów z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej skorzystało 21 rodzin, pomoc objęła 83 osoby- co stanowi 1,6% mieszkańców gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniewie od stycznia 2012 roku realizuje zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach których wspiera rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W ramach tych działań:

- Udzielano rodzinom informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych,
- Zapewniono rodzinom dostęp do poradnictwa specjalistycznego,
- Prowadzono pracę socjalną z rodzinami,
- Monitorowano sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- Współpracowano z przedstawicielami instytucji publicznych mających kontakt z rodziną tj.: szkoła, policja, służba zdrowia, sąd –w celu wypracowania wspólnych metod i narzędzi wspomagających rodziny w trudnej sytuacji.

W maju 2014 roku GOPS w Domaniewie zatrudnił asystenta rodziny, który objął wsparciem kilkanaście rodzin.

Przemoc w rodzinie

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29.07.2005 r. za przemoc uznaje się jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste (osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc we współczesnym świecie jest problemem powszechnym, który dotyczy ludzi bez względu na ich wiek, płeć, status materialny, poziom wykształcenia, czy wykonywany zawód.

Jest także zjawiskiem złożonym i wieloczynnikowym, dlatego aby skutecznie przeciwdziałać przemocy, a tym samym pomagać rodzinom, w których występuje ten problem, potrzebne jest interdyscyplinarne spojrzenie na rodzinę. Doświadczenie przemocy wywołuje u ofiar lęk i wstyd przed ujawnieniem takich przypadków, dlatego zebrane dane mogą nie odzwierciedlać rzeczywistej skali zjawiska. Pomimo wielu kampanii społecznych i działań edukacyjnych w dalszym ciągu wiele osób ma trudności ze zdefiniowaniem i rozpoznaniem przemocy.

Większość osób, które nie zajmują się zawodowo problematyką przemocy w rodzinie, kojarzy to zjawisko wyłącznie z brutalną agresją fizyczną.

Zjawisko przemocy w rodzinie dotyczące społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji m.in. placówek opiekuńczo-wychowawczych, ochrony zdrowia, oświaty, pomocy społecznej, instytucji bezpieczeństwa i porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i dlatego działając osobno nie doprowadzimy do poprawy jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art.9a ust.1 stanowi: „Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym”.

Zespół Interdyscyplinarny działający na terenie gminy Domaniów został powołany **Uchwałą Nr VII/33/11 Rady Gminy Domaniów z dnia 28 kwietnia 2011 r.**

W skład Zespołu weszli przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Oświaty, ochrony zdrowia oraz kurator sądowy.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Domaniów,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- podejmowanie stosownych działań w celu realizacji zadań wynikających z procedury "Niebieskie Karty",
- powoływanie Grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, organizacjach oraz sposobach i możliwościach udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w środowisku lokalnym,

- realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.

Tab. 16. Statystyki dotyczące Niebieskiej Karty w gminie Domaniów

		2013	2014	2015	2016	2017
1.	Liczba prowadzonych „Niebieskich Kart”	7	9	4	5	4
2.	Liczba zainicjowanych „Niebieskich Kart”	6	7	9	8	6
3.	Liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	4	3	6	11	7
4.	Liczba rodzin dotkniętych przemocą	6	6	13	15	6
5.	Liczba osób w rodzinie	18	22	39	50	24
6.	Liczba rodzin, w których występują problemy alkoholowe	5	4	9	8	6

Źródło: opracowanie własne, dane ze sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego w Domaniowie.

II. OBSZARY PRIORYTETOWE, CELE STRATEGICZNE, CELE OPERACYJNE, ZADANIA.

Określenie działań strategicznych zmierza w kierunku zabezpieczenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin, uzyskanie stanu wolności od niedostatku, bądź od obniżenia poziomu życia spowodowanego utratą możliwości zarobkowania, chorobą, inwalidztwem,

starością, zwiększonym obciążeniem rodzinnym, bezradnością oraz innymi zdarzeniami losowymi.

Głównym przesłaniem strategii jest podjęcie systemowych działań, dzięki którym możliwe będzie rozwiązywanie problemów społecznych występujących w gminie Domaniów i destabilizujących życie mieszkańców. Zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin jest podstawowym zadaniem efektywnej polityki lokalnej. Zintensyfikowanie ukierunkowanych działań pomocy społecznej ma na uwadze doprowadzenie świadczeniobiorców do życiowego usamodzielniania i umiejętności rozwiązywania własnych problemów.

I. OBSZAR PRIORYTETOWY - WSPIERANIE RODZIN

Rodzina wywiera istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji i systemów wartości. W gminie Domaniów można zaobserwować wiele problemów związanych z rodziną. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję a następnie przekazanie złych wzorców, z którymi identyfikują się dzieci. W rodzinach dotkniętych dysfunkcją, u dzieci często występują kłopoty z nauką, problemy wychowawcze, aż do wkroczenia na drogę konfliktu z prawem. Aktywizacja społeczności lokalnej dla rozwiązywania trudnych problemów stanowi ważne wyzwanie dla pomocy społecznej.

CEL STRATEGICZNY 1.

Zintegrowany system wsparcia nad dzieckiem i rodziną

Grupa docelowa:

1. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej,
2. Rodziny mające problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
3. Osoby uzależnione,
4. Rodziny osób uzależnionych,
5. Dzieci i młodzież,

6. Rodziny w których występuje przemoc.

Cel operacyjny 1.1.

Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania	Czas realizacji lata
1. Świadczenie pomocy rodzinom mającym problemy z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez opiekuna rodziny.	-GOPS -samorząd gminny -kuratorzy sądowi	-liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną -liczba asystentów rodziny	- budżet GOPS -środki krajowe	2018-2023
2. Pomoc materialna i rzeczowa rodzinom wymagającym wsparcia	-GOPS -GKRPA -szkoły -organizacje pozarządowe -Caritas -samorząd gminy	-liczba udzielonych świadczeń -liczba osób objętych programem wsparcia	-środki GKRPA -budżet gminy -środki krajowe -budżet GOPS	2018-2013
3. Promowanie i wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez zwiększenie członkom tych rodzin dostępności do różnorodnych dóbr i usług, np.: poprzez Kartę Dużej Rodziny	-GOPS -GKRPA -szkoły -samorząd gminy -organizacje pozarządowe	-liczba udzielonych świadczeń -liczba rodzin objętych programem wsparcia -liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	-środki GKRPA -budżet gminy -środki krajowe -budżet GOPS	2018-2023
4. Stworzenie możliwości korzystania przez dzieci i rodziców z pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej	-GOPS -GKRPA -szkoły -samorząd gminy	-liczba udzielonych porad -liczba godzin pracy konsultantów	-środki GKRPA -budżet gminy -środki krajowe -budżet GOPS	2018-2023
5. Współpraca ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją	-GOPS -szkoły	-liczba dzieci i młodzieży objętych oddziaływaniem	-budżet GOPS	2018-2023

Cel operacyjny 1.2.

Wspieranie przeciwdziałania problemom wychowawczym dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania	Czas realizacji lata
1. Tworzenie kampanii społecznych, programów informacyjnych podnoszących kompetencje psychospołeczne rodziców	- szkoły - GKRPA - GOPS - policja	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba zrealizowanych programów	- budżet gminy - budżet GOPS - środki krajowe - środki GKRPA	2018-2023
2. Tworzenie programów podnoszących kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży	- szkoły - świetlice środowiskowe - GKRPA - GCKiC	- liczba zorganizowanych spotkań - liczba osób objętych wsparciem	- budżet gminy - środki własne instytucji - budżet GOPS - środki krajowe	2018-2023
3. Systematyczna praca socjalna z rodziną.	- GOPS	- liczba rodzin objętych wsparciem	- środki GOPS - środki krajowe	2018-2023
4. Organizowanie akcji i kampanii społecznych promujących znaczenie więzi społecznych	- szkoły - policja	- liczba godzin zrealizowanych zajęć - liczba uczestników - liczba zrealizowanych programów	- środki własne instytucji - środki krajowe - środki GOPS	2018-2023
5. Realizacja programów zwiększających możliwości dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych do korzystania z szerszego dostępu do edukacji, wypoczynku i rekreacji, kultury i sportu oraz zaspokajaniu podstawowych potrzeb rodzin ubogich a w szczególności dzieci z tych rodzin – dożywianie w szkole, żywność z programu FEAD	- GOPS - GKRPA - szkoły - Caritas - organizacje pozarządowe - samorząd gminy	- liczba dzieci korzystających z programu - liczba zrealizowanych programów - liczba uczestników realizowanych programów	- budżet gminy - budżet GOPS - środki własne instytucji i organizacji - środki krajowe	2018-2023
6. Prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących różnorodnych zagrożeń społecznych m.in.: alkohol, narkotyki, temat szkodliwości środków zmieniających	- GKRPA - szkoły - organizacje pozarządowe - samorząd gminy	- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych - liczba osób uczestniczących w programach - liczba zorganizowanych	- budżet gminy - środki krajowe - środki własne instytucji i organizacji	2018-2023

świadomość, cyberprzemoc.		akcji, spotkań, prelekcji		
7. Udzielenie pomocy finansowej dzieciom z rodzin dotkniętych różnymi dysfunkcjami m. in. stypendia, dopłaty do różnych form wypoczynku np.: kolonie, wycieczki	-GOPS -szkoły -organizacje pozarządowe -Caritas -samorząd gminy	-liczba dzieci korzystających z programów	-budżet gminy -budżet GOPS -środki własne instytucji i organizacji -środki krajowe	2018-2023
8. Doskonalenie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego wspierającego w rozwiązywaniu problemów na rzecz dzieci i młodzieży	-GOPS -szkoły -policja -kuratorzy sądowi -placówki służby zdrowia -GKRPA	-liczba posiedzeń zespołu -liczba posiedzeń grup roboczych	-budżet GOPS -budżet gminy -środki instytucji i organizacji	2018-2023

Cel operacyjny 1.3

Promowanie i wspieranie aktywności sportowej, kulturalnej, artystycznej wśród dzieci i młodzieży oraz rodzinnego spędzania wolnego czasu.

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania	Czas realizacji lata
1. Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno-krajoznawczych	-GOPS -GKRPA -szkoły -samorząd gminny -instytucje kultury -kluby sportowe -organizacje pozarządowe	-liczba zorganizowanych zajęć -liczba osób uczestniczących w zajęciach	-budżet gminy -budżet GOPS -środki własne jednostek i organizacji -środki krajowe -środki GKRPA	2018-2023
2. Udział dzieci i młodzieży w turniejach i rozgrywkach sportowych	-GOPS -GKRPA -szkoły -samorząd gminy -instytucje kultury -kluby sportowe -organizacje pozarządowe	-liczba zorganizowanych zajęć -liczba osób uczestniczących w zajęciach	-budżet gminy -budżet GOPS -środki własne jednostek i organizacji -środki krajowe -środki GKRPA	2018-2023
3. Prowadzenie zajęć, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych i innych	-GOPS -GKRPA -szkoły -samorząd gminy -instytucje kultury -kluby sportowe -organizacje pozarządowe	-liczba zorganizowanych zajęć -liczba osób uczestniczących w zajęciach	-budżet gminy -budżet GOPS -środki własne jednostek i organizacji -środki krajowe -środki GKRPA	2018-2023

Cel operacyjny 1.4

Prowadzenie kompleksowego systemu wsparcia i pomocy rodzinom dotkniętym przemocą

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania	Czas realizacji lata
1. Kompleksowa pomoc ofiarom przemocy, w tym realizacja procedury „NIEBIESKIEJ KARTY”	-GPS -Zespół Interdyscyplinarny -samorząd gminy	-liczba osób objętych wsparciem -liczba założonych kart	-budżet gminy -środki krajowe	2018-2023
2. Monitoring przebiegu zmian w rodzinach obciążonych problemami przemocy	-GPS -policja -GKRPA -placówki służby zdrowia	-liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych w ramach działań monitoringowych -liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	-budżet gminy -środki krajowe	2018-2023
3. Podejmowanie działań profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców.	-GPS -Zespół Interdyscyplinarny -samorząd gminy	-liczba godzin udzielonych konsultacji -liczba osób korzystających z tej formy pomocy	-budżet gminy -budżet GPS -środki własne instytucji i organizacji	2018-2023
4. Organizowanie wsparcia specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, itp.) dla ofiar i sprawców przemocy.	-GPS -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie -organizacje pozarządowe	-liczba osób objętych oddziaływaniem -liczba placówek i osób zaangażowanych do udzielenia wsparcia ofiarom i sprawcom przemocy	-budżet gminy -budżet powiatu -środki krajowe -środki własne instytucji i organizacji	2018-2023
5. Minimalizowanie potencjalnych przyczyn występowania przemocy w rodzinie przez zaspokajanie jej podstawowych potrzeb (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia rodzinne, świadczenie prac socjalnych)	GOPS	-liczba i formy udzielanej pomocy -liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą	-budżet gminy -budżet GPS -środki zewnętrzne	2018-2023
6. Realizacja działań edukacyjnych i	-szkoły -placówki służby	-liczba osób uczestniczących w	-budżet gminy -budżet powiatu	2018-2023

prewencyjnych zmięzających do ograniczenia występowania zjawiska przemocy w rodzinie	zdrowia -GOPS -policja -PCPR	spotkaniach, pogadankach, konkursach itp. -liczba podmiotów prowadzących w/w działania	-środki krajowe	
---	---------------------------------------	---	-----------------	--

Przewidywane efekty

- 1) Wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny w wypełnieniu swoich funkcji poprzez:
kształtowanie prawidłowych wzorów funkcjonowanie rodziny.
- 2) Tworzenie nowych form pomocy rodzinie.
- 3) Aktywizowanie społeczności do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny.
- 4) Pomoc w opiece i wychowaniu dzieci
- 5) Stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom i ich rodzicom
- 6) Poprawa funkcjonowania rodzin
- 7) Zmniejszenie zagrożeń wynikających z braku opieki w czasie wolnym od nauki
- 8) Rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności
- 9) Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie społecznie pożądanego modelu rodziny
prowadzący do zmniejszenia trudności w pełnieniu funkcji z opieką, wychowaniem i
skuteczną ochroną dzieci i młodzieży.
- 10) Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie

Uwarunkowania realizacji celu:

Do najważniejszych czynników które będą miały wpływ na realizację celu należą:

- 1.** Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji
pozarządowych, mieszkańców gminy na rzecz własnych i lokalnych problemów.
- 2.** Dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania.
- 3.** Dobre ustawodawstwo i wykwalifikowana kadra pomocy społecznej.

II. OBSZAR PRIORYTETOWY – NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I OSOBY STARSZE

Starzenie się społeczeństwa staje się problemem powszechnym we współczesnym świecie. Rola i pozycja człowieka starego we współczesnym, nowoczesnym, zmodernizowanym społeczeństwie bardzo się zmieniła. Trzeba pamiętać, że starzenie się jest procesem, dlatego nie powinien to być okres nagłego wycofania się z życia społecznego, kulturalnego i towarzyskiego, ponieważ może to powodować osamotnienie i izolację.

Niepełnosprawność jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym należy jednak uwzględnić w nim kontekst psychologiczny i społeczny. W społeczeństwie występują tendencje do izolacji i ograniczania udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, i mimo poprawy w tej dziedzinie, niektóre formy dyskryminacji osób niepełnosprawnych stanowią nadal poważny problem. Stworzenie spójnego programu pomocy osobom niepełnosprawnym poprawi sytuację tych osób.

Polityka społeczna pomimo posiadanych licznych instrumentów pozwalających rozwiązywać problemy społeczne, nie jest w stanie rozwiązać ich wszystkich. W związku z tym, należy skoncentrować szczególną uwagę na przeciwdziałaniu, które nie pozwoli pogłębiać różnic społeczno-ekonomicznych oraz izolacji grup społecznych.

CEL STRATEGICZNY 2

Pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym w prawidłowym funkcjonowaniu w życiu społeczności lokalnej.

Grupa docelowa:

1. Ludzie starsi;
2. Osoby niepełnosprawne;
3. Rodziny osób starszych i niepełnosprawnych;
4. Środowisko osób niepełnosprawnych i starszych.

Cel operacyjny 2.1.

Utworzenie i doskonalenie sprawnego systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania	Czas realizacji
1. Rozwijanie usług z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia oraz świadczeń socjalnych dla osób starszych i niepełnosprawnych	-GOPS -placówki służby zdrowia -samorząd gminy	-liczba wprowadzonych usług -liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	-budżet gminy -budżet GOPS -środki krajowe -środki unijne	2018-2023
2. Wzrost aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych poprzez zwiększenie dostępności do dziennych placówek wsparcia, klubów, grup wsparcia oraz imprez kulturalnych. Wprowadzenie Karty Seniora uprawniających do korzystania z promocji i zniżek	-GOPS -instytucje kultury -samorząd gminy -organizacje pozarządowe	-liczba placówek dziennego wsparcia promujących zdrowy i aktywny styl życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych -liczba spotkań integracyjno-towarzyskich -liczba wydanych kart	-budżet gminy -budżet GOPS -środki krajowe -środki unijne -środki instytucji i organizacji	2018-2023
3. Wsparcie rodzin w zapewnieniu opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi i pozostawienie ich w środowisku naturalnym.	-PCPR -GOPS -placówki służby zdrowia -placówki oświaty	-liczba świadczeń medycznych realizowanych w warunkach domowych -liczba osób objętych	-budżet gminy -budżet GOPS -środki krajowe i unijne -budżet powiatu	2018-2023

		pomocą w formie usług opiekuńczych -liczba niepełnosprawnych dzieci uczęszczających do szkół i przedszkoli		
4. Rozwój i promocja idei wolontariatu socjalnego i włączenie wolontariuszy do pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych np. wolontariat, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych dla osób starszych i niepełnosprawnych bez konieczności wychodzenia z domu	-GOPS -placówki oświatowe -Caritas -organizacje pozarządowe -samorząd gminy	-liczba wolontariuszy -liczba osób objętych pomocą wolontariuszy	-budżet gminy -budżet GOPS	2018-2023
5. Rozwój systemu wsparcia pozainstytucjonalnego na rzecz osób niepełnosprawnych, seniorów oraz osób ubiegających się o miejsce w DPS	-GOPS -samorząd gminy -organizacje pozarządowe	-liczba osób kwalifikujących się do objęcia usługami opiekuńczymi	-środki krajowe -budżet gminy -środki własne organizacji pozarządowych	2018-2023

Cel operacyjny 2.2.

Wspieranie inicjatyw informacyjnych oraz działań edukacyjnych w zakresie podnoszenia świadomości społecznej i kształtowania odpowiednich zachowań wobec osób niepełnosprawnych

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania	Czas realizacji lata
1. Inicjowanie kampanii na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i społecznej akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych	-GOPS -placówki służby zdrowia -organizacje pozarządowe -samorząd gminny	-liczba spotkań -liczba osób-uczestników -liczba materiałów promocyjnych -liczba kampanii	-budżet gminy -budżet GOPS -środki własne instytucji i organizacji -środki krajowe	2018-2023
2. Wspieranie akcji promujących zdrowy styl życia oraz realizacji kampanii na rzecz tworzenia	-GOPS -placówki służby zdrowia -organizacje pozarządowe	-liczba kampanii -liczba zorganizowanych spotkań -liczba osób-	-budżet gminy -budżet GOPS -środki własne instytucji i organizacji	2018-2023

warunków do rozwijania aktywności fizycznej i umysłowej osób w podeszłym wieku	-samorząd gminny	uczestników	pozarządowych -środki krajowe	
3.Organizowanie i wspieranie różnego typu inicjatyw, mających na celu integrację mieszkańców miejscowości i gminy	-GOPS -instytucje kultury -placówki służby zdrowia -organizacje pozarządowe -samorząd gminy	-liczba osób- uczestników	-budżet gminy -budżet GOPS -środki krajowe -środki unijne	2018-2023
4. Wspieranie i inicjowanie spotkań i wyjazdów o charakterze informacyjnym, zawodowym integracyjnym osób starszych i niepełnosprawnych	-GOPS -instytucje kultury -placówki służby zdrowia -organizacje pozarządowe -samorząd gminy	-liczba osób- uczestników -liczba spotkań -liczba wyjazdów	-budżet gminy -budżet GOPS -środki krajowe -środki unijne	2018-2023

Przewidywane efekty

- Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem;
- Wyrównywanie poziomu życia osób starszych i niepełnosprawnych;
- Rehabilitacja społeczna;
- Pobudzanie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych;
- Zmniejszenie liczby osób starszych kierowanych do domów pomocy społecznej;
- Organizacja dziennej opieki dla osób wymagających wsparcia

Uwarunkowania realizacji celu:

Do najważniejszych czynników które będą miały wpływ na realizację celu należą:

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, mieszkańców gminy na rzecz własnych i lokalnych problemów.
2. Dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania.
3. Dobre ustawodawstwo i wykwalifikowana kadra pomocy społecznej.

III. OBSZAR PRIORYTETOWY – PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU, UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Bezrobocie oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy, zgłaszających gotowość do jej podjęcia. Konsekwencjami w funkcjonowaniu osób bezrobotnych i ich rodzin są przede wszystkim obniżenie własnej wartości, poczucie własnej bezsilności i beznadziejności oraz niepewność statusu społecznego, pogorszenie standardu życia, ubóstwo, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, problem z zagospodarowaniem wolnego czasu. Konsekwencją społeczną jest m. in. ponoszenie przez społeczeństwo kosztów świadczeń na rzecz osób bezrobotnych.

CEL STRATEGICZNY 3

Rozwój systemów wspierających aktywność zawodową mieszkańców

Cel operacyjny 3.1.

Prowadzenie działań aktywizujących osoby bezrobotne

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania	Czas realizacji (lata)
1. Wsparcie osób bezrobotnych w procesie zmiany (uzyskaniu dodatkowych	-GOPS -PUP	-liczba zorganizowanych szkoleń dla osób niepełnosprawnychposzukujących pracy	-budżet gminy -środki krajowe -środki UE	2018-2023

kwalifikacji, kształceniu, w szczególności poprzez organizowanie szkoleń)		-liczba osób bezrobotnych, które wzięły udział w szkoleniach		
2. Wdrażanie narzędzi i instrumentów aktywnej integracji (w tym kontrakty socjalne)	-GOPS -PUP	-liczba zastosowanych instrumentów i narzędzi aktywnej integracji (w tym kontraktów socjalnych) -liczba osób objętych oddziaływaniem	-budżet PUP -środki UE -środki GOPS	2018-2023
3. Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem wsparcia finansowego i rzeczowego	-GOPS -samorząd gminy	-liczba udzielonych świadczeń -liczba rodzin objętych programem wsparcia	-budżet gminy -środki krajowe	2018-2023
4. Organizowanie akcji promujących aktywność zawodową	-GOPS -PUP	-liczba zorganizowanych akcji -liczba zorganizowanych spotkań, seminariów, konferencji	-środki UE -budżet PUP -środki własne instytucji i organizacji	2018-2023
5. Podejmowanie współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy (poprzez kontrakt, prace społecznie-użyteczne) na rzecz osób bezrobotnych	-GOPS -PUP	-liczba zawartych porozumień pomiędzy GOPS a PUP -liczba osób objętych wsparciem w ramach zawartych porozumień	-budżet GOPS -budżet PUP	2018-2023
6. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych dotyczących zmiany profile zawodowego i/lub uzyskanie dodatkowych kwalifikacji	-GOPS -PUP	-liczba osób objętych oddziaływaniem -liczba szkoleń -liczba osób które znalazły pracę pod wpływem podjętych działań	-środki krajowe -budżet PUP -środki UE	2018-2023

Cel operacyjny 3.2.

Organizowanie działań mogących ograniczyć występowanie ubóstwa wśród mieszkańców.

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania	Czas realizacji (lata)
----------------	---------------------	-----------------------------------	----------------------------	-------------------------------

1.Udzielanie pomocy materialnej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji bytowo-materialnej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	-GOPS	-liczba osób/rodzin objęta wsparciem	-środki krajowe -budżet gminy	2018-2023
2.Edukowanie rodzin w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym	-GOPS we współpracy z Asystentem Rodziny -samorząd gminy	-liczba osób/rodzin objętych wsparciem	-budżet gminy -budżet GOPS	2018-2023
3.Diagnozowanie potrzeb i możliwości wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem	-GOPS we współpracy z asystentem rodziny	-liczba rodzin objętych wsparciem	-budżet gminy -budżet GOPS	2018-2023

Przewidywane efekty:

- Poprawa sytuacji materialnej,
- Poprawa kondycji psychicznej,
- Możliwość nabycia nowych umiejętności zawodowych i/lub doświadczenia zawodowego,
- Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia,
- Przekwalifikowanie zawodowe,
- Nabycie umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Uwarunkowania realizacji celu:

Na stopień realizacji celu będą miały ważny wpływ:

- 1 Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców gminy na rzecz rozwoju aktywności zawodowej, edukacji i promocji przedsiębiorczości.
- 2 Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych, ciekawe projekty.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY DOMANIÓW
Zdzisław Zygałło
Zdzisław Zygałło

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring i ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Domaniów na lata 2018 – 2023 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie.

Głównym zadaniem wynikającym z procesu ewaluacji i monitoringu ma być odpowiedź na pytanie:

Czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu została zrealizowana wizja pomocy społecznej w Gminie Domaniów zawarta w niniejszym dokumencie?

Pytania szczegółowe, które mogą ułatwić monitorowanie i ewaluację Strategii to:

1. Czy cel główny i poszczególne cele szczegółowe zostały osiągnięte?
2. Czy udało się zrealizować poszczególne działania?
3. Czy pozyskiwane środki finansowe były wystarczające do realizacji poszczególnych przedsięwzięć?
4. Czy podejmowane były inne, nie zawarte w Strategii działania, które wpisywały się w realizację wizji polityki społecznej w Gminie Domaniów?
5. Czy nawiązana została wystarczająca współpraca między różnymi instytucjami i organizacjami w Gminie Domaniów w celu realizacji założeń Strategii?

Monitoring i ewaluacja niniejszego dokumentu będą polegać na systematycznej ocenie osiąganych wskaźników. Wskaźniki realizacji strategii zostały podane przy opisie poszczególnych celów szczegółowych. Bazą informacji do pomiaru mogą być dane GUS oraz instytucji i organizacji, które są odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów szczegółowych. Podstawą do oceny, czy założona wizja polityki społecznej została osiągnięta będzie zestawienie wskaźników sprzed i po realizacji niniejszego dokumentu strategicznego. Jeśli zapisane w Strategii wskaźniki zostaną osiągnięte, będzie to podstawą do stwierdzenia, iż w Gminie Domaniów wizja polityki społecznej została zrealizowana.

Systematycznie prowadzony monitoring i ewaluacja Strategii dadzą możliwość kontrolowania działań podejmowanych w zakresie polityki społecznej w Gminie Domaniów. Zebrane dzięki nim dane pozwolą również na skuteczniejsze planowanie przyszłych przedsięwzięć.

SPIS RYCIN

Ryc.1. Gmina Domaniów w powiecie oławskim.....	9
Ryc. 2. Mapa administracyjna gminy Domaniów.....	10

SPIS TABEL

Tab.1. Stan ludności w gminie Domaniów wg płci.....	11
Tab.2. Stan ludności w gminie Domaniów wg miejsca zameldowania.....	11
Tab. 3. Struktura ludności w gminie Domaniów.....	12
Tab. 4. Struktura ludności w gminie Domaniów w %.....	13
Tab. 5. Ludność w wieku produkcyjnym w gminie Domaniów.....	14
Tab. 6. Liczba zawieranych małżeństw.....	14
Tab. 7. Ruch naturalny wg płci.....	15
Tab. 8. Stopa bezrobocia w powiecie oławskim na tle województwa dolnośląskiego oraz kraju w %.....	16
Tab. 9. Bezrobocie w gminie Domaniów.....	17
Tab. 10. Bezrobocie w gminie Domaniów wg prawa do zasiłku.....	17
Tab. 11. Zatrudnienie w GOPS w Domaniowie.....	24
Tab.12. Powody udzielania wsparcia w GOPS w Domaniowie.....	25
Tab. 13. Świadczenia przyznane przez GOPS w Domaniowie.....	26
Tab. 14. Formy pomocy udzielanej przez GOPS w Domaniowie w ramach zadań zleconych gminie.....	26
Tab. 15. Formy pomocy udzielanej przez GOPS w Domaniowie w ramach zadań własnych gminie.....	27
Tab. 16. Statystyki dotyczące Niebieskiej Karty w gminie Domaniów.....	39

SPIS WYKRESÓW

Wyk. 1. Stan ludności w gminie Domaniów wg płci.....	11
Wyk. 2. Struktura ludności w gminie Domaniów w 2016r.....	13
Wyk. 3. Struktura ludności w gminie Domaniów w 2016r w % na tle powiatu i województwa.	13
Wyk.4. Stopa bezrobocia w powiecie oławskim na tle województwa dolnośląskiego oraz kraju w %.....	16
Wyk. 5. Bezrobocie w gminie Domaniów.....	17
Wyk.6. Bezrobocie w gminie Domaniów wg prawa do zasiłku kobiety.....	18
Wyk.7. Bezrobocie w gminie Domaniów wg prawa do zasiłku mężczyźni.....	18
Wyk. 8. Powody udzielenia wsparcia przez GOPS w Domaniowie.....	25
Źródło: Opracowanie własne, dane ze sprawozdania GOPS w Domaniowie.....	25

